

fra Udlandet hertil; vi sælge Lødder til Sverige og Norge, ja, endogsaa til Australien og Amerika. Men jeg tror, at det er et dårligt Forjvar. Jeg tror ikke, det er heldigt at komme ind paa, at Danmark skal være Standinaviens Spilleland, Standinaviens Monaco. Jeg har gennemgaaet Rigsdagstidenden og set, hvad der tidligere er sagt for og imod denne Sag, men jeg maa sige, at jeg er kommen til det Resultat, at alt, hvad der er sagt til Forjvar derved, i Grunden er et slet Forjvar for en slet Sag. Jeg vil haabe, at man ikke gaar til en ny Forøgelse, men at man endelig en Gang standser paa denne højt uheldige Vej. Vi ere i den Henseende som i mange andre bleven paavirkede Syd fra. I Tyffland florere Lotterierne, det vide vi alle. I England har man for længe siden affastet Lotterierne. Jeg tror, vi gjorde vel i lidt mere, end vi gøre, at frigøre os for Paavirkningen Syd fra og derimod søge Impulsen fra England. Der er forelagt en Lov angaaende Lærernes Forhold og Lærernes Lønning, og jeg tror, der er al Anledning for det høje Ting til at tage meget velvillig paa denne Sag. Jeg tror — vistnok som de fleste — at det vilde være overordentlig gavnligt, hvis vi endelig en Gang kunde skaffe Lærerne en betrygget Stilling. Men siden jeg har nævnt England, vil jeg tillade mig at fremsætte en Tanke. Jeg tror, det vilde være heldigt, hvis man i en Narrekte, lad os sige i en halv Snæs Nar, sendte 100 af vore Lærere til et Studieophold i England. Jeg mener, at et saadant Ophold kunde påsende være et Nar, og jeg tror, at vore Lærere vilde have Gavn af at lære det engelske Sprog og udbrede det. Man kunde sige: „100 Lærere, hvad er det? Hvad vil det nytte?“ Men jeg vil sige, hvis Lærerne bleve støttede paa den Maade, vilde ikke alene de 100, der kom der over, sætte sig ind i Sproget, men 1,000 hjemme vilde øjeblikkelig komme i Arbejde med at tilegne sig dette Sprog, og det vilde have en stor Betydning. Jeg tænker ikke mindst paa vore Almueskoler. Ved Udbudelser paa saa mange forskellige Omraader af Kommunikationsmidlerne er det lille Land, hvis Sprog ikke er kendt ud over Landets Grænser, ret uheldig stillet. Ved at lære det engelske Sprog oabner sig i Grunden taget en Verden for os. Vi gøre vor Hovedforretning med England. Og det vilde derfor være gavnligt, at saa mange som muligt lære det engelske Sprog. Naar vore Landmænd udvandre, gaa de i Almindelighed til de forenede Stater, hvor det engelske Sprog ogsaa herfter. Jeg tror, det vilde være heldigt, hvis vi søgte at skaffe

os Impulser fra England paa en stærkere Maade end hidtil. Jeg tror, det vilde modbalancere paa en heldig Maade den stadige Paavirkning Syd fra, der har præget sig saa stærkt i vor Lovgivning. Man vil sige: Ja, men et saadant Forslag vil kræve en Udgift af 150,000 Kr. om Aaret; for en Lærer vil ikke kunne opholde sig i England uden 1,500 Kr. aarlig i Bidrag. Ja, det er rigtigt. Men jeg vil dertil svare, at der gives adskillige Indtægtsmaader, der ikke ere prøvede endnu, og dem kunde man jo forsøge. Man kunde f. Eks. sige til de før omtalte Gardinfabrikanter: I producere 300,000 Bund Gardiner om Aaret. Tolden deraf er 1 Kr. Bundet. Nu ville vi ikke nedtætte den Told, men I kunne aarlig svare 50 Dre pr. Bund ind i Statskassen. Derved vilde man faa 150,000 Kr. Saa vil man maaste sige: Ja, men det er højt uheldigt; hvorfor skal en saadan Industri bestattes paa den Maade? Men dertil vil jeg sige, at vi have Forbildeledet nok her i Landet, vi lave Sukker af vore egne Røer, men naar Sukkeret er fremstillet, saa komme Statens Embedsmænd og sige: Hvis I lave Sukker, skulle I svare Stat til Statskassen af hvert Bund; thi ellers miste vi den Indtægt. Nu gad jeg vide, efter hvilken Logik man siger: I maa indforskrive udenlandske Væve, udenlandske Arbejdere og udenlandst Garn, og saa kunne I lave nationale Gardiner og opkræve den Toldskat, som tidligere gik i Statskassen. Men naar I lave Sukker af vore egne Røer, skulle I mulktres! Jeg synes, det er en underlig Maade at opfatte et saadant Spørgsmaal paa, i hvert Fald ser jeg egentlig ikke den nationale Pointe. Der har været Tale om en Havn paa Sjællands Bestfyt og en Udgift af 20 Millioner dertil, og et æret Medlem her i Salen sagde, at et saadant Beløb vakte store Betænkkeligheder hos ham, og det er der vistnok ogsaa Grund til. Men jeg vil sige, at naar man ser hen til, at vi her i Landet i den sidste Generation ret fritkløst have udstødt Hundreder af Millioner til toldbeslyttede Fabrikanter, hvis Fortjenester af Landets Udvikling i mange Tilfælde vistnok er ret ringe, kunde der saa ikke være Anledning til at gøre en Kraftanstrengelse for at støtte saa nationale Erhverv som Sømandsstandens og Jiskernes, og desuden synes jeg ikke, der er Anledning til at have tilbage for den Udgift; den kan jo fordeles paa flere Nar og vil vel ogsaa blive det.

Det er i det hele taget heldigt i et lille Land at møde med store nationale Foretagender; det samler og forhindrer Splid. Mange Kræfter, der ellers staa i forskellige